

TERAZ RÓWNIEŻ NAUCZYCIELE MOGĄ ZAKŁADAĆ NIEBIESKIE KARTY

Od 18 października 2011r. obowiązek założenia „Niebieskiej Karty” mają m.in. szkoły, gdy podejmą uzasadnione podejrzenia o stosowaniu wobec ucznia przemocy w rodzinie. Szkoła ma obowiązek dostrzeżenia i zgłoszenia problemu stosowania przemocy w rodzinie wobec ucznia. To uruchomi procedurę „Niebieskie Karty”, która ma na celu pomoc ofiarom przemocy domowej. Prawo i obowiązek wszczęcia procedury „Niebieskiej Karty” ma każda placówka oświatowa działająca na podstawie ustawy o systemie oświaty, a zatem zarówno szkoła publiczna, jak i niepubliczna. Przekazanie wypełnionego formularza "Niebieska Karta - A" do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza należy pozostawić w szkole. Osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz "Niebieska Karta - B".

PROCEDURA „NIEBIESKIEJ KARTY”- OBOWIĄZKI SZKOŁY

W ramach procedury „Niebieskie Karty” przedstawiciel szkoły (placówki oświatowej):

- 1) udziela kompleksowych informacji o: możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę

sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- 5) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zaostrzone przepisy w stosunku do sprawcy przemocy

Od 16 listopada 2011 r. sprawcy przemocy w rodzinie, czyli osoby, które muszą opuścić lokal z powodu stosowania przemocy w rodzinie lub uporczywego wykraczania przeciwko porządkowi domowemu, nie otrzymają pomieszczenia tymczasowego i związku z tym komornik usunie ich do noclegowni, schroniska lub innej placówki zapewniającej miejsca noclegowe.

Podstawa prawna

- Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) - art. 9d ust. 5.
- Ustawa z 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2001 r. Nr 224, poz. 1342).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1245) - §7, §15

Niebieska Karta służy dokumentowaniu faktów
związanych z przemocą w danej rodzinie

„Niebieska Karta” jest dokumentem służbowym wypełnianym przez policjanta, pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia lub oświaty.

Wszczęcie procedury Powinno nastąpić w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, a w sytuacji, gdy ten kontakt jest niemożliwy, bez udziału tej osoby.

Procedura rozpoczyna się w momencie wypełnienia formularza "**Niebieska Karta-A**". Formularz A ,ma być przekazywany niezwłocznie, ale nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Kopia formularza A pozostaje u wszczynającego procedurę.

Rozporządzenie wskazuje, że w sytuacji, kiedy osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie zostanie przewieziona do podmiotu leczniczego, formularz A wypełnia przedstawiciel ochrony zdrowia.

Formularz "Niebieska Karta "B" otrzymuje osoba dotknięta przemocą w rodzinie, lub w przypadku przemocy wobec dziecka " rodzic, opiekun prawny lub faktyczny, lub osoba, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Formularz B jest dokumentem dla osób pokrzywdzonych, zawierającym definicję przemocy, praw człowieka, informację o miejscach gdzie można uzyskać pomoc. Formularza B nie przekazuje się osobie podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie. Zarówno dziecko, jak i osoba dorosła mają prawo wiedzieć, jakie działania będą podjęte w ich sprawie, gdzie mogą się zwrócić się o pomoc, jak dalej procedura ta będzie wyglądać. Zasadnym jest więc, aby takie informacje osobom pokrzywdzonym przekazać (przypadku dzieci w sposób dostosowany do wieku z pominięciem wręczenia formularza B). W sytuacji krzywdzenia dziecka zdarzyć się może, że to oboje rodzice stosują wobec niego przemoc, a osoba małoletnia nie będzie miała innej najbliższej rodziny, której będzie

można formularz B przekazać , dziecko bowiem może nie mieć pełnoletniego rodzeństwa, a dziadkowie mogą nie żyć, bądź mieszkać bardzo daleko. W takiej sytuacji należy powiadomić sąd rodzinny i nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka, a formularz B zapewne pozostanie u rozpoczynającego procedurę do czasu rozstrzygnięcia sytuacji dziecka. **Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wskazuje, że działania pomocowe wobec osoby doznającej przemocy nie są uzależnione od zgody i tej zgody nie wymagają, dlatego m.in. żaden z formularzy „Niebieskich Kart” nie wymaga podpisu osoby podejrzanej o doznawanie czy stosowanie przemocy w rodzinie. Rozpoczęcie procedury „Niebieskie Karty” nie wymaga, więc akceptacji osoby co, do której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie!**

Formularz "Niebieska Karta - C" wypełnia się na posiedzeniu zespołu interdyscyplinarnego w obecności osoby pokrzywdzonej, analizując sytuację rodzinną. Osoba pokrzywdzona bowiem ma miejsce i czas, aby określić, jakie są jej potrzeby, jakie ma pomysły na tą sytuację, jaką ma gotowość do podjęcia działań. Ponadto, na tym spotkaniu, formułuje się wspólnie z osobą doznającą przemocy indywidualny plan pomocy. Zatem osoba doznająca przemocy ma wpływ na to, co dzieje się w sprawie jej rodziny. Jeżeli osoba doznająca przemocy nie przyjdzie nie wstrzymuje to prac zespołu interdyscyplinarnego ani grupy roboczej. Na posiedzenie nie zaprasza się dzieci.

Formularz „Niebieska Karta D” członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Rozporządzenie nie precyzuje jednak, czy ma to się odbyć podczas posiedzenia czy indywidualnego kontaktu członka zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej z daną osobą, wskazuje natomiast, że to przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa tą osobę na spotkanie zespołu lub grupy.

Dodatkowo rozporządzenie mówi, by spotkania z osobą, wobec której istnieje podejrzenie doznawania przemocy w rodzinie oraz osobą podejrzaną o stosowanie tej przemocy nie mogą być organizowane w tym samym miejscu

i czasie. Działania zespołu lub grupy powinny być kontynuowane bez względu na to czy osoba stosująca przemoc zgłosi się na ww. spotkanie.

Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Wątpliwości wśród pracowników służb działających w ramach zespołów/grup roboczych wzbudza stwierdzenie o uzasadnionym przypuszczeniu zaprzestania przemocy w rodzinie. Pojawia się pytanie po czym poznać, że przemoc ustała. Oprócz potwierdzających tą tezę informacji od służb, członków rodziny oraz sąsiadów warto przez kolejnych kilka miesięcy monitorować sytuację w rodzinie. Ponadto, po zakończeniu procedury można ją na nowo uruchomić, gdyby doszło do kolejnego aktu przemocy.

Zadaniem poszczególnych służb : pracownika socjalnego, przedstawiciela gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia (lekarz, ratownik medyczny, pielęgniarka lub położna) i oświaty jest przede wszystkim:

- poinformowanie osoby doznającej przemocy o formach i miejscach pomocy udzielonej osobom uwikłanym w przemoc, a także zapewnienie dostępu do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby dotkniętej przemocą.
- przedstawiciel ochrony zdrowia winien poinformować osobę o możliwości uzyskania zaświadczenia o rodzajach i przyczynach uszkodzeń ciała w związku z użyciem przemocy w rodzinie.
- przedstawiciel oświaty i pomocy społecznej a także gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych ma zdiagnozować sytuację

i potrzeby osoby doznającej przemocy oraz może prowadzić rozmowy z osobami stosującymi przemoc. Pracownik socjalny ma dodatkowo zapewnić schronienie osobie doświadczającej przemocy " jeżeli wymaga tego sytuacja.

- funkcjonariusz policji: udziela niezbędnej pomocy osobie doznającej przemocy, w tym dostępu do pomocy medycznej, podejmuje czynności chroniące życie, zdrowie i mienie, rozmawia z osobą stosującą przemoc o odpowiedzialności karnej, zabezpiecza ślady i dowody przestępstwa oraz podejmuje działania mające na celu zapobiec dalszym zagrożeniom mogącym występować w tej rodzinie (m.in. poprzez wizyty).

Należy pamiętać, że **wszczęcie procedury Niebieskiej Karty nie jest równoznaczne z zawiadomieniem o popełnieniu przestępstwa**. Niebieska Karta dokumentuje sytuację, stanowi ważny dowód w sprawie karnej. Jednak aby sprawca został ukarany, potrzebne jest co do zasady złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Wyjątek stanowi sytuacja, gdy Policja lub prokurator zajmą się sprawą z własnej inicjatywy.

Ponadto po wypełnieniu Niebieskiej Karty Twoja sytuacja będzie stale nadzorowana przez Policję lub pracownika socjalnego.

Opracowała: Aneta Jarosińska

